

РЕШЕНИЕ

№ 68

гр. Варна, 23.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, V СЪСТАВ, в публично заседание на осми ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Деспина Г. Георгиева
Членове: Златина Ив. Кавърджикова
Иванка Д. Дрингова

при участието на секретаря Галина Сл. Стефанова
като разглежда докладваното от Златина Ив. Кавърджикова Въззивно гражданско дело № 20223100501793 по описа за 2022 година
за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по **въззивна жалба вх. № 19745/23.08.2022 г.** от А. И. А., чрез адв. А. П., срещу Решение № 984/11.04.2022 г., постановено по гр. дело № 9456/2021 г. по описа на ВРС, 10 състав, **в частта**, с която е определен режим на лични отношения между бащата Ю. К. Н., ЕГН *****, с детето К. Ю.ов Н., ЕГН ***** както следва: всяка четна седмица от годината, броено от първата пълна седмица за календарната година, от 18:00ч. в петък или след учебните занятия, ако детето е втора смяна на училище, до 10:00ч. в понеделник или до началото на учебните занятия, с преспиване, като детето ще се взема от дома на майката или от учебното заведение от бащата и ще се връща в дома на майката или в учебното заведение; през есенната и междусрочната ваканции, от 10:00ч. в първия ден до 12:00ч. в последния ден, с преспиване, всяка нечетна година, като бащата ще взима и връща детето в дома на майката; през пролетната ваканция, всяка четна година, от 10:00ч. на първия ден до 12:00ч. на последния ден, с преспиване, като бащата ще взима и връща детето в дома на майката; на рождения ден на бащата, от 10:00ч. сутринта или след учебните занятия, до 10:00ч. сутринта на следващия ден или до началото на учебните занятия, като бащата ще взима и връща детето в дома на майката; три пъти седмично, понеделник, вторник и четвъртък, бащата има право да провежда аудио и видео разговор с детето К. за периода от 19:00ч. до 19:30ч., като при предаване на детето, по време на изпълнението на режима на лични отношения до 01.10.2022г., следва да присъстват работници от Дирекция „Социално подпомагане“ - Варна.

Въззивницата счита решението в обжалваната част за неправилно, постановено в нарушение на материалния и процесуалния закон и необосновано. Счита, че предложеният с въззивната жалба режим на лични отношения е съобразен с интересите на детето К. и с режима му на обучение и извънкласни занимания. Излага, че родителите следва да зачитат желанието на детето да посещава курсове по английски език, като подробно описва графика на извънучилищните занимания на детето. В петък, след училище е на английски език, след което следва да приготви багажа за три нощувки при баща си. Създаденият график на детето, посещаването на уроци по английски език, спортна гимнастика и плуване, изисква организация на времето извън училище и пренасянето на учебници, и спортни екипи между две домакинства, което затруднява детето и родителите му. Освен това, отношенията между страните са обтегнати и такъв режим допълнително би създал конфликтни ситуации. Излага, че районният съд е пропуснал да отчете ангажираността на детето с извънкласни занимания и нежеланието на бащата Н. да се съобразява с тях. Съдът не е взел предвид и това, че детето К. има собствен мобилен телефон, чрез който може да разговаря с баща си, но сам е решил да ограничи контактите си с него и е необосновано определеното от ВРС три пъти седмично да бъде провеждан видео и аудио разговор. Счита, че е от съществено значение да бъде посочено изрично, че на рождения ден на майката, детето ще е при нея. Сочи, че разширяването на режима на лични контакти следва да бъде постепенен. Излага, че през есенната и междусрочна ваканция, както и през пролетната, детето следва да се вижда с баща си по негово желание. Счита издадената по гр. д. № 748/2022 г. по описа на ВОС заповед № 2/10.05.2022 г. за защита срещу домашно насилие за нововъзникнал факт, който не е преценяван от съда във връзка с определяне режима на лични контакти.

Моли се за отмяна на обжалваното решение в посочените му части и определяне на режим на лични контакти, така както е посочен във въззивната жалба. Претендира разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор от насрещната страна Ю. К. Н., чрез адв. Ю. Д., в който е изразено становище за допустимост, но неоснователност на жалбата.

Моли за потвърждаване на решението в обжалваната му част, ведно с присъждане на сторените разноски.

Постъпила е и **насрещна въззивна жалба с вх. № 44199/30.06.2021 г.** от Ю. К. Н., чрез адв. Ю. Д. срещу Решение № 984/11.04.2022 г., постановено по гр. дело № 9456/2021 г. по описа на ВРС, 10 състав, в частта, с която е дадено разрешение, заместващо съгласието на бащата, детето К. да пътува, придружавано от майка си, до страни – членки на ЕС, Сърбия, Турция, Македония и др. посочени в решението за срок до навършване на пълнолетие на детето, както и в частта досежно размера на постановената издръжка, а именно 280.00 лв. месечно, както и на определената издръжка за минал период от време-от 01.04.2021 г. до 27.06.2021 г. в размер на 812.00 лв. Счита решение в обжалваните му части за неправилно и необосновано. Формулираното разрешение за пътуване на детето в чужбина, заместващо съгласието на бащата е напълно в разрез с интересите на детето. Не е уточнен периодът, в който детето може да пътува, което противоречи на ТР 1/2016 г. на ОСГК на ВКС. Относно определения размер на месечната издръжка, счита същия за прекомерно висок, несъобразен с доказателствата по делото, здравословното състояние на ответника и с възможностите му да я заплаща.

Моли за отмяна на решението в обжалваните му части, в условията на евентуалност – да бъде определен период от време, който да не възпрепятства режима на лични контакти на бащата с детето. Моли издръжката за детето да бъде определена в минималния дължим, съгласно ПМС № 37/24.03.2022г. размер от 177.50лв. Претендира разноски.

В срока по чл. 263 и, ал. 3 от ГПК е постъпил отговор от насрещната страна А. И. А., чрез адв. А. П., с който изразява становище за неоснователност на насрещната въззивна

жалба, а решението,

в атакуваните му части, счита за правилно и законосъобразно. Моли да бъде Потвърдено в тези части.

ДСП-Варна не взема становище по въззивните жалби.

Ю. К. Н., действащ чрез адв. Ю. Д. представя писмени бележки по спора, с които поддържа писмения си отговор срещу въззивна жалба ах. № 19745/23.08.2022г. и становището от насрещна въззивна жалба с вх. № 44199/30.06.2021 г.

За да се произнесе по спора, съдът съобрази следното:

С исковата си молба А. И. А. е предявила срещу Ю. К. Н. иск за това, упражняването на родителските права по отношение на детето К. Н. да бъде предоставено на нея, да бъде определено местоживеенето на детето на адрес ѝ в гр. Варна, ул. „Д-р Н.Г.“ 12, ет. 4, ап. 19 , да бъде определен режим на лични отношения между детето и неговия баща, както и да бъде осъден ответникът да заплаща издръжка в полза на детето, чрез нея, като негова майка и законен представител, в размер на 350,00 лв. месечно, с падеж всяко пето число на месеца, за който се дължи, както и заплащане на сумата от 1050,00 лв., представляваща дължимата издръжка за месеците април, май и юни 2021г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба в съда. Поискала е още, да бъде постановено решение, заместващо съгласието на бащата да бъде издаден и подновяван задграничен паспорт на детето К. Н. и то да пътува, придружавано от нея, до страни от ЕС, Русия, Великобритания, Швейцария, Албания, Босна и Херцеговина, Косова, Македония, Сърбия и Турция за срок до навършване на пълнолетие на детето.

В исковата молба А. И. А. излага, че с ответника живели на съпружески начала от 2011г. до 2021г. По време на съжителството се родило детето К. Ю.ов Н. – 03.09.2011г. От раждането на детето основните грижи за него били полагани от нея, а бащата никога не бил ангажиран към неговите потребности. Ответникът имал и друго дете от предишна връзка, с което не поддържал контакт. Причината, поради която страните се разделили, била, че ответникът употребявал алкохол от обяд. След това ставал агресивен към ищцата и детето. Посещавал психиатър. Постоянно отправял обиди към ищцата и към детето. С оглед на това К. не се чувствал добре, притеснявал се от баща си. Освен това ответникът удрял детето.

В жилището, в което живее с детето, към момента има всички необходими удобства за К.. Детето посещава уроци по английски език и плуване, които струват общо по 280,00 лв. на месец. Разходите са поети изцяло от нея. Ответникът работи и има стабилни доходи, поради което следва да заплаща издръжка за детето в размер на 350,00 лв. До момента никога не е предоставял парични средства за него.

В срока по чл. 131 от ГПК ответникът е депозирал писмен отговор, както и насрещен иск.

Оспорва изложеното в исковата молба, предявена от А. И. А.. Тя започнала връзка с друг мъж, което станало причината да се разделят. Навел е твърдения, че новият мъж в живота на майката на детето му има криминално минало. Детето прекарвало много време с този мъж – Ц.К.. Същевременно контактите с него били препятствани от майката. Детето е контролирано да изпълнява желанията на майка си. Отрича да е посягал на детето си, както и че го е обиждал. Между него и детето е налице силна емоционална връзка.

С предявяването на насрещния иск Ю. К. Н. иска да му бъдат предоставени за упражняване родителските права по отношение на детето К., като местоживеенето на последното да бъде определено при него. Иска да бъде определен режим на лични отношения на майката и детето, както и А. И. А. да бъде осъдена да заплаща в полза на детето, чрез него месечна издръжка от 350,00 лв.

В срока за отговор на насрещната искова молба е постъпил такъв от А. И. А.. Счита исковата молба за неоснователна.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства и становищата на страните, намира за установено следното от фактическа страна:

Видно от удостоверение за раждане на детето К. Ю.ов Н., р. 03.09.2011г., негови родители са страните по делото А. И. А. и Ю. К. Н..

През учебната 2020/2021г. К. Ю.ов Н. е ученик в 3-ти клас на СУЕО „Ал.С.Пушкин“-Варна, според издаденото уверение № 378/07.06.2021г.

В служебна бележка от 08.06.2021г. е удостоверено, че К. Ю.ов Н. редовно посещава тренировки по плуване от 2019г., в дните вторник и четвъртък от 16.00ч. Тренировките се провеждат във ВВМУ „Н.Й.Вапцаров“, като таксата за 2019г. и 2020г. е в размер на 184.00лв. месечно, а през 2021г. таксата е 120.00лв. за индивидуалните посещения, които детето провежда във вторник от 16.00ч. Според служебна бележка от 21.01.2022г. К. посещава индивидуални тренировки по плуване, като през цялата 2021/2022г. цената е 36.00лв. на седмица. К. Ю.ов Н. продължава индивидуалните си тренировки по плуване, според издадената служебна бележка от 23.10.2022г., които се провеждат в неделя и са с продължителност от един час, като таксата е 30.00лв. и 6.00лв. за вход.

Със служебна бележка от 24.01.2022г., изд. от ГСК „Интерком груп-Черноморски юнак“-Варна, е удостоверено, че К. Ю.ов Н. е редовно картотекиран състезател по спортна гимнастика за 2021/2022г. За ефективна реализация е необходимо ежегодно закупуване на екипировка, каишки за халки и висилка, месечно възстановяване, участие в състезание. Ежемесечните разходи са в размер на 60.00лв. От служебна бележка от 25.10.2022г. се установява, че детето К. посещава редовно тренировки по спортна гимнастика, провеждани вторник, четвъртък и събота с продължителност от час и половина. Таксата за всяко посещение е 10.00лв.

Видно от служебна бележка от 26.01.2022г. К. Ю.ов Н. посещава уроци по английски език през учебната 2021/2022г., провеждани два пъти седмично, на цена от 25.00лв. От служебна бележка от 24.10.2022г. е видно, че заниманията по английски език продължават, като посещенията са понеделник и събота, с продължителност от 90 минути и таксата е 30.00лв.

К. Ю.ов Н. е посетил летен езиков лагер „Вилиленд“ в с. Мийковци, в периода от 21.08.2022г. до 27.08.2022г., на стойност 500.00лв., заплатени от майката А. И. А., летен лагер на Беклемето в периода от 07.08.2022г. до 12.08.2022г., на стойност 495.00лв., заплатена от майката А. И. А., зелено училище „Том Сойер“ в периода от 11.07.2022г.-23.07.2022г., като разходите за това, заплатени от А. И. А. в размер на 180.00лв., а в периода от 26.06.2022г. до 29.06.2022г. е посетил училищна екскурзия на стойност 230.00лв., заплатени от А. И. А.. Всичко това се установява от приложените по делото нарочни служебни бележки от 27.08.2022г., 12.08.2022г., 11.07.2022г. и 22.06.2022г.

Видно от служебна бележка № 83/24.10.2022г., изд. от директора на ОУ „Захари Стоянов“-Варна, К. Ю.ов Н. е записан в пети клас за учебната 2022/2023г.

С решение № 573/10.05.2022г. по гр.д. № 748/2022г. на ВОС е отменено решение № 21/05.01.2022г. по гр.д. № 12571/2021г. на Х състав на ВРС, като са предприети мерки за защита и Ю. К. Н. е задължен да се въздържа от домашно насилие спрямо детето К. Ю.ов Н.,

на осн. чл. 5, ал. 1, т. 1 от ЗЗДН.

Според удостоверение № 1412/07.06.2021г., изд. от „Гедеон Рихтер България“ ЕООД-София, А. И. А. работи в дружеството като лекар-медицински представител и за периода от м.12.2020г. до м.05.2021г. е получила средно месечно БТВ в размер на 4231.95лв. и допълнителни плащания в общ размер на 5551.00лв. От служебната бележка, изд. от „Гедеон Рихтер България“ ЕООД, приложена по първоинстанционното дело А. И. А. е имала облагаем доход от 41222.31лв., след удържки по КСО и ЗЗО от 4659.38лв. за 2020г.

С договор за покупко-продажба, обективизиран в НА № 34, т. 2, рег. № 3670, д. № 204/2021г. на нотариус Д.В., А. И. А. е закупила апартамент № 19, находящ се в гр. Варна, ул. „Д-р Н.Г.“, № 12, ет. 4, със застроена площ от 116.67кв.м., състоящ се от дневна-кухня, три спални, баня-тоалет, тоалет, дрешник, коридор и два балкона.

Няма спор, че А. И. А. съжителства на съпружески начала с Ц.Е.К.. От справка за съдимост от 10.09.2021г., изд. от РС-Велико Търново е видно, че лицето Ц.Е.К. не е осъждано. По първоинстанционното дело са приложени постановления на прокурори при ВРП, според които е отказано образуването на наказателни производства и досъдебни производства срещу А. И. А. и Ц.Е.К..

От медицинско удостоверение № 93/2021г., изд. от МБАЛ „Св.Анна-Варна“ АД е видно, че по предварителни данни, снети от освидетелстваната А. И. А. на 27.08.2021г. е била ударена от бащата на детето ѝ с ръка в областта на десния горен крайник. Съдебният медик е установил по предната повърхност на дясната ѝ предмишница в средна трета синкаво-мораво кръвонасядане с размери 7/3, а подлежащо-оток с размери 10/5. Заключил е, че описаните травматични увреждания са резултат на удари с/или върху твърди, тъпи предмети и биха могли да бъдат получени по указаните време и начин.

От представеното от Ю. К. Н. удостоверение № 369/02.08.2021г., изд. от ДКЦ I „Св.Клементина-Варна“ ЕООД, той е бил осигуряван и за периода от м.01.2021г. до м.06.2021г. е имал осигурителен доход в размер на 2410.65лв. или среден месечен осигурителен доход от 401.78лв. Същите резултати са отразени и в служебна бележка № 368/02.08.2021г., изд. от ДКЦ I „Св.Клементина-Варна“ ЕООД. От разпореждане № 03213744831/01.07.2021г. на ръководителя на ПО към ТД на НОИ-Варна е видно, че Ю. К. Н. получава пенсия за инвалидност поради общо заболяване, на осн. Чл. 74, ал. 1 от КСО, в осъвременен от 01.07.2021г. размер от 416.26лв.

Ю. К. Н. отдава под наем собствен имот, находящ се в гр. Варна, жк „Чайка“, бл. 60, вх. Г, ет. 1, ап. 9, видно от договор за наем от 01.05.1021г., като наемателят ползва част от апартамента-стая, кухня, баня-тоалет, коридор и тераса, а наемодателят получава месечна наемна цена от 120.00лв.

ДСП-Варна е изготвила социален доклад по първоинстанционното дело, според който е установено, че комуникацията между родителите е влошена и те не успяват да постигнат споразумение, за отглеждането на детето К. и и за контакта на родителите с него Всеки родител е заявил, че има възможност да осигури постоянни грижи от възрастен за детето,

необходими дрехи и принадлежности, според сезона и пола, подходящи битови условия. Детето е задоволено по отношение на основните му потребности, включително образователните му и здравни потребности. Посещава училище, има избран личен лекар, поставени са му всички необходими имунизации. И двамата родители посочват подкрепяща семейна среда, на която могат да разчитат в грижите за детето. Заявяват възможности да отглеждат детето си в сигурна семейна среда. Желаят активно да участват в грижите за К. и съобщават, че отговорно ще изпълняват родителските си задължения, както и, че не биха ограничили контакта с другия родител. Счита, че съдът следва да определи подходящ режим за отглеждането на детето, като вземе предвид резултатите от предстоящата СПЕ, възрастта, психичното спокойствие и здраве на детето, както и нагласата на всеки родител да стимулира връзката на детето с другия родител.

Пред ВОС е представен актуален социален доклад, според който детето К. е ученик в ОУ „Захари Стоянов“-Варна. Справя се добре с усвояване на учебния материал. Има изградена приятелска среда в новия клас и се чувства много добре. Друга новост е това, че не контактува с баща си. В дома, където са живели до раздялата на родителите има негови и на майка му вещи, които баща му не желае да върне. Баща му казал, че трябва да дойде сам и да си вземе вещите. Детето обаче се притеснява да не би баща му да не го пусне да се върне при майката и да стане пак скандал. Семейството е насочено към ЦОП „Бъдеще за децата в Аспарухово“, където ще ползват социална услуга “Контактен център“, която ще опосреди и подпомага изпълнението на режима на лични отношения с бащата.

Видно, сключен е договор за ползване на социална услуга № 162/27.09.2022г. между Фондация „Владиславо“, А. И. А. и Ю. К. Н. и подписан от всички тях, като предоставяната социална услуга е „Обучение за придобиване на умения“, с място на предоставяне-ЦОП „Аспарухово“, за срок до 26.03.2023г.

Пред ВРС е изслушано заключение по допуснатата СПЕ, дадено компетентно и безпристрастно и ценено от съда, като неоспорено от страните. Вещото лице поддържа, че емоционалната възка на детето с неговата майка е силна, доверителна и емпатична. С бащата все още е в позиция на лесна фрустрация от начина по който общуват. Не отхвърля чувството на обич към баща си, желае да се среща с него, но липсата на емпатичност между тях затруднява пълноценния им емоционален контакт. Така не се постигат балансиран емоционални взаимоотношения между двамата.

Детето има отношение на свързаност и с двамата родители. Към момента на освидетелстване са били забелязани първи признаци на отчуждение спрямо бащата, което би се развило, ако конфликтът между родителите се задълбочи. Причината се корени във взаимните обвинения и спорове, ставащи достояние на детето. Елементите на отчуждение са изводими и от пресъздаваните емоционално от детето ситуации на разочарование и обида, най-вече от стремежа на баща му и неговите роднини да го привлекат към себе си чрез упреци към неговата майка. Роля за процеса на отчуждаване има повече оказването на психичен натиск от семейството на бащата, чрез упреци за живота на майка му, както и твърденията, че Ц. ще го замести като баща. Като защитен механизъм К. отказва срещи с

баща си, като го наказва, а не като го отхвърля от живота си. Вещото лице препоръчва за преодоляване на отношенията баща-дете по-разширен режим на лични отношения контакти, а в последствие и по-свободен, без предварителен регламент взаимоотношения между детето и бащата.

Отдръпването на детето от желание да бъде с баща си е многократно мотивирано от К. със ситуации на разочарование от отношението на баща му към него. Изтъква и нанасяните му обиди от страна на баща му, назад във времето, които са рушили самочувствието му, както и отношението на баща му и неговото семейство към майка му. Към ситуацията на родителските спорове след раздялата, детето трудно възприема подадената му информация за приятеля на майка му, което го обърква и фрустрира.

Конфликт на лоялност е проециран от детето и към двамата родители, въпреки, че е в по-голяма степен е по отношение на майката, като отглеждащ родител.

В момента авторитет за детето е неговата майка, като гледания го родител. Те имат доверителна връзка и К. получава нейната подкрепа. Детето е развило зависимо към майката поведение, но тази зависимост не се приема до степен детето да показва изцяло внушаемо поведение, т.к. голяма част от своите реакции мотивира с реални примери, емоционален пълнеж на изказа си и заключения от тях. Възможно е обаче в отделни моменти да възприема реалността на възрастните около него, като своя реалност. Така, за неща, които то трудно може да възприеме или си обясни, детето обикновено се доверява лесно на родителя, на когото вярва, или от когото чува по-благиприятната за него самото житейска версия.

Не се установява „очерняне“ на единия родител, като отчуждаваща практика. Вземането на страна не е безусловно, т.к. очаква контактът с баща му да се балансира. На този етап детето изразява открито недоволството си от отношението на родителите на баща му и по-точно срещу негативните словесни упреци на баба му по бащина линия.

Пред ВРС са изслушани показанията на свидетелите Р.В. К.-без родство и дела със страните, водена от ищцата и К.Я. Н.-баща на ответника, воден от него. Пред ВОС са изслушани показанията на още един свидетел-Ц.Е.К.-съжителстващ на съпругески начала с А. И. А., настоящата въззивница, воден от нея.

Св.К. сочи, че с А. са колежки и работят в една и съща фирма. Присъствала е на адреса на ищцата в очакване бащата да вземе детето. Последният път, на 21.01.2022г. дошъл дядото на детето. К. отказал да тръгне с него, дори се страхувал да пристъпи прага. Присъствала на разговора. Дядо му се мъчел да го убеди да тръгне с него, но детето отказало категорично. Думите му били, че не иска да отиде при татко си, докато той не се промени, че не иска да го лъже, не иска да пие алкохол, не иска да го нагрубява и да използва лоши думи за майка му и него самия. Ходила през октомври и ноември по два пъти в месеца в петък в шест часа. Споделя, че е посещавала дома на А.. Ю. Н. е посещавала като медицински представител в кабинета му в ДКЦ 1 „Св.Клементина“. Страните се разделили през м.април 2021г. След раздялата А. и детето живели най-напред в „Младост“ в дома на

снаха Й. След това юни-юли се преместили на ул. „Д-р Г.“ в кв. Бриз, в съвсем нов апартамент, в перфектни условия, с ново обзавеждане. Имало стая за детето. То живеело с майка си в този дом от лятото на 2021г. А. Й казала, че Ю. я е изгонил от апартамента, в който са живели двамата. Докато живеели заедно, А. се грижела за детето. Тя го водила на училище, на плуване, на английски език и доколкото знае, всички извънкласни занимания се заплащали от нея. Двамата ходели на разходки в „Морската градина“, където се срещали с нея. Ани Й споделила, че Ю. не обръщал внимание на детето. Никога не го е срещала с К. в „Морската градина“ или тримата заедно. Пак от колежката си знае, че бащата употребявал алкохол в големи количества още от обяд. Казвала й, че след употребата на алкохол Ю. я е наричал с обидни имена, както и детето, наричайки го олигофрен и глупак. Косьо също й е споделял. Казал й, че баща му го е унижавал, като го наричал с думите, употребени от майка му. Свидетелката признава, че не е виждала Ю. да пие алкохол, но понякога го е виждала в състояние, което предполага това. Виждала го на „Червения площад“ със зачервени очи, със странен поглед, развеселен, с достра остри забележки, настроен агресивно в насока към скандал. Ю. вземал Косьо от април до август 2021г. през уикендите. Детето й разказало, за последното си виждане с баща си през август 2021г., че когато го взел, той поискал да излъже за това с кого се среща майка му, че не го гледа, искал да му внуши нещо против майка му. Баща му го задържал и не искал да го връща на майка му. В осем часа вечерта Косьо бил разпитван от две адвокатки. Правели записи. На тези записи трябвало да каже, че Ц. го е наранил в присъствието на майка му и тя не реагирала и не го защитила. Не знае къде живее Ц.. Когато е посещавала жилището на А. не е виждала мъжко присъствие. Ани казвала на детето, че трябва да се среща с баща си, но то отказвало. Изпитвало страх, по нейна преценка. Детето й казало, че е блокирало телефона на баща си.

Св. Н. поддържа, че до раздялата на сина му и А., те имали нормални отношения. Майката се грижела за детето. Събота и неделя и по празниците винаги били заедно-или у младите, или у тях. Майката се грижела за детето, но то било привързано и към баща си. По време на командировките на майката, за детето се грижел баща му или те със съпругата му. По време на отсъствие, детето се чувало с майката поне два-три пъти през деня. Синът му употребявал алкохол колкото всеки среднестатистически мъж. Не е злоупотребявал. Не го е виждал опиянен, агресивен, груб. След раздялата през март-април 2021г. бащата виждал детето нередовно, а от м.май и те не го виждали и не го чували, защото телефоните били блокирани. А. блокирала първо телефона на сина им, защото я обиждал, а след това блокирала своя телефон и този на детето, но му се оплаквала или изпращала съобщения, че синът му я обиждал и настройвал детето срещу нея. Бащата ходел да го търси, ходели и двамата със сина си или съпругата си, но не се осъществила среща с детето. Преди две седмици ходил със сина си. А. се обадила и казала на Ю., че К. не иска да го вижда и чува. Той се качил сам до апартамента. А. отворила, а зад нея била нейна приятелка. Попитал К. защо не иска да се вижда с баща си. Детето отговорило, че баща му го излъгал. Попитал какво го излъгал баща му. Детето казало, че баща му казал, че Ц. е лош човек „и нещо от този род“. Но майка му проверила в полицията и казали, че няма такова нещо, значи баща му го излъгал и го настройва. Казал, че е невъзможно баща му да го е излъгал и нищо

повече. Цитирал Вапцаров. На Коледа детето се обадило. Казало му да не идва на училище, защото после по един месец не може да се възстанови.

Св.Ковачев обяснява, че се познава с А. от година и половина. Познава детето К. откакто се познава с майка му. В момента живеят заедно. Детето е втора смяна на училище. Във вторник, четвъртък и събота ходи на спортна гимнастика. В неделя ходи на плуване. Таксите са високи, понеже заниманията му са индивидуални. Ходи в понеделник на английски език, също на индивидуални уроци. Извънкласните занимания са планирани преди обяд, когато е на училище, в събота от 12.30 до 14.00ч., а в неделя-от 13.00ч. до 14.00ч. Детето има нужда от физическа активност в тази възраст, в която се развива и оформя и той подкрепя майката в стремежа ѝ да спортува. Майката го води на извънкласните занимания и тя изцяло се грижи за него. Купува му облекло, необходимите материали за училище и др.

За последната събота детето се оплакало, че баща му ходил в залата по гимнастика да го търси, като треньорът го питал дали баща му употребява алкохол, защото бил пиян.

Запознал се с Ю. Н., когато той дошъл на работното му място и лъхал на алкохол. През цялото време обиждал А. и му направил неприлично предложение. След това на работното му място дошла майката на Ю.. Тя искала да се меси в спора между родителите на К., искала да намеси и него. Отказал ѝ да се меси в спора им, но започнал да получава обидни имейли, заплахи. Приел обаче да посредничи в отношенията между бащата, детето и майка му. На обща среща между тях присъствал и К. защото баща му искал да го види. Сочил, че А. не крие детето, но иска да го предпази. Бащата се обаждал на сина си по 7-8 пъти на ден, карал го да ходи в тоалетната за да говорят на спокойствие. Карал го също нощем за бяга от майка си, да вземе такси и да отиде при него. Майката решила, че не е в интерес на детето и спряла комуникациите, докато се успокои и започнат да разговарят нормално. Когато баща и бабата дошли при него, идеята била да се постигне споразумение, като вижда детето от петък до неделя. Ю. не дошъл на уговорената среща и започнал да настоява за споделено родителство, да не плаща издръжка и да не ходи никъде без него в чужбина. Детето искало да отиде на екскурзия до Силистра, но бащата казал, че сънувал лош сън, как детето ще умре и не го пуснал.

С поведението си бащата подтискал детето. Последно в събота казал, че не обжалва решението за даденото от съда разрешение, завестващо съгласието му детето да пътува в чужбина, обещал, че ще плаща издръжка и ще пуска детето на екскурзии, но продължавал с циничните обиди към майката и това, че той самият е престъпник, отправял заплахи.

Н. се обадил и на бившата му съпруга и ѝ казал, че свидетелят бие дъщеря им Ема и сина му К.. Посъветвал я да сезира ДСП и да пусне жалба срещу него, че е насилник.

Сочил, че Н. не е бил възпрепятстван да се вижда с детето. Или не идва на адреса, а пуска жалби или говори с детето и го пита дали ще тръгне с него и ако то откаже, си обръща гърба и си заминава. Детето изтъква причини за отказа си, но бащата смята, че то не може да има мнение, защото е малко и не може да му казва какво да прави. Винаги бил

обиден, огорчен, недоволен, агресивен, говори едно, а прави друго.

На осн. чл. 59, ал. 6 от СК са изслушани по първоинстанционното дело страните-А. И. А. и Ю. К. Н.. Такава възможност им е била предоставена и от въззивния състав.

На осн. чл. 15 от ЗДетето е изслушано пред ВОС детето К. Ю.ов Н., р. 03.09.2011г. То споделя, че не му е приятно това, което се случва с родителите му. Сега учи в ново училище и се чувства по-добре. И децата са по-добри. Ходи на индивидуални уроци по английски език, на спортна гимнастика и на плуване. Английският език, казва му е най-лесен като предмет. Обича да спортува. Заявява, че не иска да се вижда с баща си, понеже той непрекъснато обижда майка му и Ц.. Не му позволява да пътува в чужбина. С майка си искат да им върне вещите, останали в неговото жилище, но той отказва. Казвал му: „Ела ти, майка ти няма никакъв багаж“, а той знае, че почти всичко тя си е оставила там и не е могла да го вземе. Освен това се страхува, че ако отиде, баща му пак няма да го пусне да си отиде, както направил миналата година. Тогава баща му го завел при някакви адвокатки, които започнали да му правят записи, казвали му какво да прави. Подочул, че искали да сложат камери в дома му и микрофони. На въпроса му защо правят запис, те отрекли, но той видял, че телефоните са включени на запис. За сега баща му не спирал да обижда.

Споделя, че майка му и Ц. не го спират да отиде при баща си, но той не иска. Когато бил при баба си и дядо си по бащина линия, баба му започвала да говори против майка му и Ц. лоши неща, молела го да не казва на никого и плачела. Изказва недоволство, когато живеели родителите му заедно, че баща му пиел алкохол и се напивал и лягал да спи. Като станел миришел на алкохол. На скоро разбрал, че продължава да пие, защото в събота ходил в залата по спортна гимнастика и говорил с треньора. Той му казал, че лъхал на алкохол и не бил трезвен, говорел глупости.

Ц. се държал добре с него. Намерил му плейстейшън и му го купили. Когато ходел при баща си, той му показал едни листи, върху които пишело, че Ц. е престъпник, че е изнасилвал някакви жени. Трябвало да лъже за това, за да се освободят от него. „Аз мисля, че Ц. не прави нищо такова, а точно обратното, той е много добър“.

Не иска да излиза с баща си в Морската градина или квартала, защото мисли, че ще го заведе в дома си и няма да го пусне да се прибере. Предпочита да е с майка си сега и ако види, че баща му е спрял да обижда и се е променил, ще контактува с него.

С оглед установеното от фактическа страна, съдът прави следните правни изводи:

Относно режима на лични отношения на Ю. К. Н. с детето К..

С обжалваното решение родителските права по отношение на детето К. са предоставени на майката, а на бащата следва да бъде определен режим на лични отношения с него. Следва да е определен така, че интересът на детето да бъде охранен, като контактува с двамата си родители, а като се отглежда от майката, да има по-широк режим на лични отношения с баща си. Следва бащата да може да вижда и взема детето К. при себе, както следва:

-всяка четна седмица от годината, броено от първата пълна седмица за календарната година, от 18:00ч. в петък или след учебните занятия, ако детето е втора смяна на училище, до 10:00ч. в понеделник или до началото на учебните занятия, с преспиване, като детето ще се взема от дома на майката или от учебното заведение от бащата и ще се връща в дома на майката или в учебното заведение;

-през коледната ваканция, всяка нечетна година от 10:00ч. на 24.12. до 18:30ч. на 29.12., а всяка четна година от 10:00ч. на 30.12. до 18:30ч. на 03.01., като бащата ще взима и връща детето в дома на майката;

-през великденската ваканция, всяка нечетна година от 10:00ч. в петък до 18:00ч. на „Велики понеделник“ (денят след Великден), като бащата ще взима и връща детето в дома на майката;

-през есенната и междусрочната ваканции, всяка нечетна година от 10:00ч. в първия ден до 12:00ч. в последния ден, с преспиване, като бащата ще взима и връща детето в дома на майката;

-всяка четна година, по време на националните празници – 06.09. и 22.09., от 09:00ч. до 18:00ч. на съответния ден, като бащата ще взима и връща детето в дома на майката;

-през пролетната ваканция, всяка четна година, от 10:00ч. на първия ден до 12:00ч. на последния ден, с преспиване, като бащата ще взима и връща детето в дома на майката;

-през лятната ваканция, всяка година, за два периода по 15 дни, когато майката не е в платен годишен отпуск, като дните следва да бъдат предварително съгласувани между родителите;

-на рождения ден на бащата, от 10:00ч. сутринта или след учебните занятия, до 10:00ч. сутринта на следващия ден или до началото на учебните занятия, като бащата ще взима и връща детето в дома на майката;

-три пъти седмично, понеделник, вторник и четвъртък, бащата има право да провежда аудио и видео разговор с детето К. за периода от 19:00ч. до 19:30ч.

Решението в тази част се обжалва относно краткосрочния месечен режим, осъществяван през седмица, на четна такава, трите пъти през седмицата-в понеделник, вторник и четвъртък, когато с определения режим се предвижда провеждане на аудио и видео разговори и относно режима по време на пролетната, есенната и междусрочните ваканции през година, като се излагат съображенията за това.

Неоснователни са.

Основното оплакване на майката А. И. А. във въззивната ѝ жалба е, че режимът на лични отношения на бащата с детето К. е много широк. Смята, че не следва да му се предоставя възможност да взема детето от петък до понеделник всяка четна седмица, да има право да провежда видео и аудиоконтакти три пъти седмично в понеделник, вторник и четвъртък, да взема детето на рождения му ден всяка нечетна година, като не е определен такъв режим за нейния рожден ден-18.02. и е предоставена възможност бащата да взема детето всяка четна година през есенната и междусрочната ваканции. В писмения си отговор въззиваемият Ю. К. Н. заявява, че определеният му режим с детето не се изпълнява, т.к. майката препятства контактите му с детето, а майката възразява, че тя не е спирала детето да се вижда с баща си, но то не желае контакти. Бащата е поискал разширен режим, за да има повече срещи с детето си, за да го защити от чуждия човек в новото семейство на майката, който има криминални регистрации. Освен това между бащата и детето има силна емоционална връзка, която следва да се поддържа с по-чести срещи между тях. Вещото лице-психолог, работило по първоинстанционното дело е забелязало първите признаци на отчуждение, спрямо бащата, което би се развило тепърва, ако конфликтът между родителите се задълбочи.

След анализ на събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност настоящият състав на въззивният съд намира, че изложените в исковата молба твърдения и оплаквания във въззивната жалба, на които се основава искът за определяне на режим на

лични отношения между детето К. и баща му са неоснователни.

От една страна, следва да се има предвид, че вещите лица по допуснатата СППЕ действително дават заключение, че са налице наченки на родителско отчуждение на детето К. от баща му. За да се пресече, тази тенденция, специалистите съветват за разширен режим на лични отношения на детето с отчуждения родител. Вероятно няма действия на майката, които съзнавано да водят до отчуждение. Поведението на детето, отказващо да контактува с баща си може да се обясни с това, че става свидетел на отношенията между родителите си и като се оказва в конфликт на лоялност, като повечето пъти също несъзнавано застава на страната на родителя, който го отглежда. Родителите би следвало да предприемат психологическа работа за преработване на личната си драма и проблеми и да започнат да общуват помежду си не като бивши парньори, а като родители. Това ще донесе спокойствие на детето и то ще може да контактува пълноценно с баща си, като двамата родители са подкрепящи тези контакти. Проблемът в момента с настоящия режим за контакти на детето с бащата е не толкова, като обем, а това, че не се изпълнява. И да се разшири и да се стесни режимът от съда, ако не се промени отношението на детето и то с помощта на двамата родители, няма да има никаква стойност. Затова следва да бъде проведена психологическа работа и със самото дете, което бъде емоционално подготвено да контактува с баща си, като в динамика се проследява от специалист.

Съставът напълно споделя виждането на вещите лица, разполагащи със специалните знания да преценят поведението на двамата родители и тълкуват причините за реакциите на самото дете да отказва срещи.

Не се налага по-ограничен сравнение с определения вече от ВРС режим на лични отношения на детето К. с бащата, особено в посочения от майката смисъл. Промяната в режима, чрез стесняване не би довело до подобряване качеството на контактите и не би стимулирала сама по себе си детето да промени отношението си и пожелае срещите, без психологическа работа с него и без промяна в отношенията на родителите един към друг, а и при стриктно съобразяване какво могат самите родители да си позволяват да говорят и вършат пред детето си. Вярно, че досегашният режим е по-разширен от обичайния такъв, с който се произнасят съдилищата. Ако бъде постановен режим на контакти на детето с бащата всяка четна неделя от 10.00ч. до 17.00ч. в продължение на шест месеца, от влизане на решението в сила, след което всяка четна седмица от 10.00ч. в събота до 18.00 ч. в неделя, на рождения ден на майката 18.02. и провеждане на видео и аудио срещи, при желание от страна на детето К., това неминуемо би довело до прекъсване на съществуваща все още емоционална връзка между тях. Освен това извънкласните занимания на детето не може да бъде основание за определяне на стеснен режим. Според представените писмени доказателства, не се установява в петък платирани уроци по английски език. Те се провеждат а понеделник и събота. Няма да се налага детето да носи на урок в петък вечер екипите си за двата вида спорт, които тренира в събота и неделя, помагалата за английски език и учебниците за самоподготовка през събота и неделя за учебните часове през идната седмица, което майката изтъква като неудобство при режима с преспиване при бащата от петък вечер. Не следва да бъде предоставяно на желанието на детето К. аудио и видео връзката с бащата. Бащата би следвало да положи усилия и не проваля наложилите се дневен режим на момчето, което иска да изучава английски език и спортува, споделяйки тези свои желания и пред съда по време на изслушване, като го води и насърчава в тези му занимания, вместо да коментира майката и съжителстващия с нея мъж, като сипе обиди. По време на срещите с детето, бащата следва да си освободи времето от ангажименти и не се увлича по собствените си занимания, вместо да обръща внимание на момчето. Майката, от своя страна има съществена роля в нормализиране на отношенията на сина ѝ с баща му, която макар, че осъзнава важността на връзката им и значението ѝ за развитието на самото дете, следва да го насърчава в контактите, но не само на думи.

Съдът е определил режим на контакти на К. за рождения ден на бащата, но не и за нейния. Следва да бъде посочено, че съдът определя режим на лични отношения на дете, с родителя, който не го отглежда. Той е право на детето и задължение за спазване за родителя,

който не отглежда детето. Цялото останало време извън режима на лични отношения, родителят, който отглежда детето може да е с него. Няма как да се очаква съдът да определя режим на лични отношения с отглеждащия детето родител, ако страните не са постигнали споразумение за това, както в настоящия казус. Неоснователни са оплакванията на майката в този смисъл. След подобряване на отношенията между родителите, няма никакъв проблем те да се договорят на рождения ден, детето да е при майката, независимо от това дали не е ден, с приложение на определения от съда режим на лични отношения с бащата. Това, че няма изрична регламентация за пребиваването на детето К. при майката на 18.02. може да бъде един вид стимул за нея, да постигне добри отношения, което изисква и най-добрия интерес на детето.

Определеният с обжалвания съдебен акт режим на лични отношения, в обжалваната и предстоящата да се изпълнява част следва да бъде потвърден.

Относно издръжката в полза на детето К..

След като родителските права по отношение на детето се упражняват от майката, бащата следва да бъде осъден да заплаща издръжка за детето си.

В исковата си молба А. И. А. претендира издръжка за детето в размер на 350.00лв., включително и за периода на раздялата на родителите от 01.04.2021г. до 30.06.2021г. Съдът е присъдил издръжка от 280.00лв. месечно, дължима от бащата, а за периода от 01.04.2021г. до 27.06.2021г. в размер на 812.00лв., като е отхвърлил иска за разлитака до пълния претендиран размер. Жалба е депозиран само бащата.

Настоящият състав намира, че има промяна в обстоятелствата, при които е определена издръжката на детето, дължима от бащата М.Д.М. с решение № 227/14.01.2015г. по гр.д. № 6827/2014г. на ВРС в размер на 180.00лв. Тогава детето Елица не е било навършило 3 годишна възраст, а сега е на повече от 9 години. То е често боледуващо дете и има нужда от лечение, за което са представени доказателства. Минималната издръжка, определена по реда на 142, ал. 2 от СК е в размер на 177.50лв., за която е прието, че би задовредила нуждите на новородено, но не и на голямо дете-ученичка в трети клас. Битовите и социални нужди на детето са се увеличили и са се променили съпоставимо с напредване на възрастта му и нарасналите потребности за физическото му, интелектуално и емоционално развитие. Посещава курс по английски език, таксата за който е платила майката. През лятото е посещавало занятия в ЧСУ „Аз съм българче“, като средствата са заплатени отново от майката, но парите предоставени от бабата по майчина линия, според показанията ѝ. Неоснователно е възражението на бащата, че собствениците на училището са близки на майката на детето и не са плащали такса. Видно от представените разходооправдателни документи-фактура и касов бон, плащане на сумата от 380.00лв. е направено, дори и да се приеме, че са налице близки отношения, което обаче св. Павлина Моновска отрича. Наложило се да купят също компютър, офис-стол, телефон с по-голям екран, с оглед удобство при провеждане на онлайн обучение от Елица. Ноторно известно е, че икономическите условия в страната диктуват постоянно увеличаващи се разходи за базови нужди- храна, облекло, транспорт, консумативи. Показател за инфлационния индекс е ежегодната промяна на минималната работна заплата в страната, понастоящем 710.00лв. Видно от събраните по делото доказателства майката работи и има среден месечен осигурителен доход в размер на 1226.83лв., а бащата-3050.24лв. Вярно, че трудовото му правоотношение към 20.01.2021г. е прекратено, но той не е ангажирал доказателства за актуалните си доходи от електронния магазин за хранителни стоки, който има. Следва да бъдат съобразени обаче доходи, които е получил на 22.07.2022г. от продажбата на собствен недвижим имот в доста голям размер-173704.00лв. Съобразявайки нуждите на детето Елица, възрастта и произтичащите от това нужди, които следва да бъдат задоволени, месечните доходи на двамата му родители, липсата на заболявания, които биха им пречили или затруднявали възможността да полагат труд, липсата на други низходящи, на които дължат издръжка и вземайки предвид безусловното задължение на родителите да издържат ненавършилите си пълнолетие деца, задоволявайки потребностите, дори преди своите

собствени, както и минималния към момента размер на издръжката, определен по реда на чл. 142, ал. 2 от ГПК, настоящият състав намира, че за правилното отглеждане на детето са необходими 400.00лв. месечно, от които бащата поеме заплащането на сумата от 250.00лв., а остатъкът от 150.00лв. бъде възложен в тежест на майката. Приоритетното участие на бащата се определя от това, че в непосредствена тежест на майката са ежедневните грижи по отглеждане и възпитание на детето Елица. Вярно, че размерът на издръжката зависи както от нуждите на детето, така и от възможностите на родителя, но водещ е интересът на детето. Нуждата на детето и нейното задоволяване е от първостепенно значение за родителите, които са длъжни да си доставят месечни доходи, които им позволяват да откликват на нуждите на децата. Дори и да живее бащата със съпругата си и нейните две деца в едно домакинство, съдът съображава, че преди всичко дължи издръжка на собственото си ненавършило пълнолетие дете.

Увеличеният размер на издръжката за разликата над 180.00лв. до присъдения от 250.00лв. се дължи, считано от датата на завеждане на иска-16.07.2021г., ведно със законната лихва върху всяка закъсняла вноска, дължима до пето число на месеца, за който се дължи до настъпване на основание за нейното изменение или прекратяване.

Първоинстанционното решение следна да бъде потвърдено и в тази част.

По иска с правно осн. чл. 127а от СК.

Постъпилата искова молба е по иск с правно основание чл. 127а от СК, вр. чл. 45 и чл. 76, т. 9 от Закона за българските лични документи /ЗБЛД/. Съгласно посочената правна норма въпросите, свързани с издаването на паспорт и пътуване на дете в чужбина, се решават по общо съгласие на родителите, като при разногласие между родителите, спорът се решава от съда по реда на чл. 127а от СК, т.е. съдът може да замести липсващо съгласие на един от тях, като изхожда от интереса на детето.

Настоящото специфично производство по спорна съдебна администрация, се развива по направеното от А. И. А. искане за разрешение на съда, заместващо съгласието на бащата Ю. К. Н., на детето К. да бъде издаден/подновен паспорт и да бъде издадено разрешение, заместващо съгласието на бащата, детето К. да напуска пределите на РБългария. Първоинстанционният съд е постановил решение, с което е дал разрешение заместващо съгласието на бащата, на детето К. да бъде издаден/подновен паспорт и детето К. да пътува в чужбина. Жалба е постъпила единствено в частта на даденото разрешение, заместващо съгласието на бащата, детето да напуска пределите на РБългария и пътува в чужбина, придружавано от своята майка А. И. А. до страните-членки на ЕС, Сърбия, Турция, Македония, Великобритания, Швейцария, Албания, Босна и Херцеговина за срок до навършване на пълнолетие, като понеже международната геополитическа обстановка в Русия и Косово е несигурна е отказал разрешение детето К. да пътува до тези две страни.

Текстът на разпоредбата на чл. 76, ал. 1 т. 9 от ЗБЛД гласи, че може да не се разреши напускане на страната от малолетно дете, което няма нотариално заверено съгласие да пътува в чужбина от своите родители.

Бащата Ю. Н. е навел оплаквания, че не е уточнен периодът, в който детето може да пътува, за да не води до промяна в местоживеенето на детето, оакто и е прекалено разширен кръгът от държавите, които може да посещава. Широко формулираното разрешение носи рискове за детето. Детето е застрашено от трайно извеждане извън страната, без знанието и съгласието му.

Интересът на детето К. налага съдът да даде разрешение, заместващо това на бащата, детето да напуска пределите на РБългария и пътува в чужбина, придружавано от своята майка в страните членки на Европейския съюз, Великобритания, Швейцария, страните, през които може да се налага да преминава, пътувайки с автомобил до останалите страни-членки на ЕС-другите Балкански държави, както и съседните на България страни-Турция, Северна

Македония и Сърбия, без съгласието на бащата, за срок от пет години и при продължителност на пътуването до 15 дни годишно.

Настоящият състав има предвид приетото в т. 1 на ТР № 1/03.07.2017г. по т.д. № 1/2016г. на ВКС- ОСГК, според което съдът може да разреши по реда на чл. 127а СК пътуването на ненавършило пълнолетие дете в чужбина без съгласието на единия родител за пътувания в определен период от време и/или до определени държави, респективно държави, чийто кръг е определяем. Въпросите, свързани в пътуване на дете в чужбина и издаването на необходимите лични документи за това, са в правомощие на родителите. Разпоредбата на чл. 127а СК регламентира конкретно родителско право при условията на общо съгласие,. Целта на закона е да бъде гарантирано, че интересите на детето ще бъдат защитени в пълен обем. При липса на съгласие на родителите, съгласно чл. 127а, ал. 2 СК спорът между тях се решава от съда. Производството по чл. 127а СК е такова по спорна администрация на гражданските правоотношения, в рамките на което съдът прави преценка по целесъобразност. Интересът на детето за пътуване в чужбина се преценява конкретно за всеки отделен случай съобразно установените по делото обстоятелства. При даването на разрешение за пътуване, следва изначално да бъде изключена възможността детето да бъде отведено в място на размирици, в място, където още не са отстранени последиците от скорошни природни бедствия или в място, където макар и временно, не е препоръчително пътуване. Така би се избегнала възможността детето да бъде поставено в риск. Съдебното разрешение следва да изключва и възможността българската държава да бъде лишена от всякаква възможност за контрол върху действията на родителя, комуто са предоставени родителските права. В държави, с които България няма сключени договори за правна помощ, които не са членки на ЕС или не са членки на Хагската конвенция от 1980 г. за гражданскоправните аспекти на международното отвлечение на деца, или които прилагат законодателство, различно от светското, българската държава не би могла да гарантира изпълнението на собствените си съдебни решения за осъществяване на мерки за лични отношения между детето и родителя, който се е противопоставил на извеждането му зад граница. Това в никакъв случай не би било в интерес на детето и следва да бъде отчетено при обсъждане въпроса за съдебно разрешение за пътуване. Още е посочено в ТР, че законът не прави разграничение между различните хипотези на пътуване на детето в чужбина. Пътуването може да е краткосрочно напускане и връщане в страната, без детето да променя местоживееенето си извън България. Пътуването може да е и с цел промяна на местоживееенето на детето в чужбина. При пътуване на детето в чужбина на екскурзия, почивка, за посещение на близки, обучение, културни или спортни прояви, състезания, лечение и пр., съдът подлага на преценка причината за искането. При липса на данни за съществуващ конкретен и реален риск за детето, съдът определя параметрите на разрешението. В случаите на краткосрочно пътуване на детето в чужбина, възможността да възникне конфликт между правото на детето да пътува и правото на родителя на лични отношения е минимална, а дори и да възникне, ако пътуването на детето е в негов интерес, то засегнатият родител следва да търпи това временно ограничаване на правата си. Когато разглежда въпросите, свързани с пътуване на дете в чужбина, съответно – с издаването на необходимите лични документи за това, съдът не бива да допуска разрешението за пътуване да води до промяна в местоживееенето на детето, ако искането за разрешение не е съпроводено и с искане за промяна в местоживееенето на детето. Определянето на местоживееене на детето е израз на висшия му интерес да се интегрира в семейна и социална среда и предполага трайност на установяването. В случаите на определяне местоживееенето на детето (заедно с родител, с други лица или институции – например при обучение в чужбина) е необходимо да се съобразят различните потребности на детето в различна възраст, респективно да се подложат на изследване различни обстоятелства от значение за развитието му по най-благоприятния за него начин. В случай, че пътуването на детето е поради промяната в местоживееенето на родителя, при когото е определено детето да живее,

съдът трябва да изследва задълбочено всички условия за живот на детето, така, както прави това при определянето при кого ще живее детето в страната.

Както вече беше посочено по-горе няма данни и искане детето К. да иска разрешение за напускане на страната, с цел установяване в чужбина. Очевидно се иска разрешение за краткотрайни пътувания зад граница с цел екскурзия, почивка, вероятно участия в спортни, културни и образователни събития. Бащата лесно би могъл да упражнява определен му от съда режим на лични отношения с детето. То не следва да бъде лишавано от възможността да пътува до държави-членки на ЕС и да пребивава за кратко на територията им, както и да пътува през съседните ни и другите Балкански държави на път за останалите държави-членки на ЕС. Пътуване на детето до Турция, Северна Македония и Сърбия, следва да бъде прието, че също не представлява опасност за него. Към момента няма неподходяща политическа обстановка, размирици или временно да не е препоръчително да се пътува до там. Разбира се, че следва да се спазват ограниченията за пътуване, наложени в следствие военните действия в Украйна и разпространението на КОВИД-19, но с това ограничение следва да се съобразява родителя при предприемане на пътуване до всички държави. Без конкретни доказателства, съдът не следва да има предвид заявеното от бащата за риск при излизане на детето в чужбина, придружавано от майка си, защото би се стигнало до там, съдът да постанови решението си единствено въз основа на предположения. Тези изявления на Ю. К. Н. обаче са показателни за общата му нагласа към майката на детето му, както и съжителстващия с нея Ц.К., а оттам и по отношение пътуванията на детето К. зад граница. Липсата на дадено от бащата съгласие синът му да пътува в чужбина, без ангажирани конкретни доказателства за основателни причини за ограничаване на правото му на свободно придвижване, следва да се приеме като неоправдано и във вреда на интереса му. Правото му на свободно придвижване, гарантирано от чл. 35, ал. 1 от КРБ, чл. 10, ал. 2 от Конвенцията за правата на детето, а и чл. 24, ал. 2 от Хартата на основните права на ЕС биха били нарушени. Дори и да се сбъднат опасенията на бащата, то той разполага със съответния ефективен път на защита за връщане на неправомерно изведени в чужбина деца.

За да бъде обаче гарантиран изцяло интереса на детето, пътуванията му следва да бъдат ограничени до 15 дни годишно, а за да бъдат взети предвид евентуално настъпващите промени и в нуждите на детето, и в обстановката в Европа, разрешението следва да има действие за 5 години, с каквато продължителност е и издаваният паспорт.

Първоинстанционното решение следва да бъде отменено в тази част и постановено друга в посочения смисъл.

По разноските

С оглед изхода на спора, следва първоинстанционното решение да бъде отменено и в частта за разноските, възложени в тежест на Ю. Н. за разликата над **518.88лв. до присъдените 902.14лв.**, доколкото е налице отменителна част по иска с правно осн. чл. 127а от СК, представляваща разноски на осн. чл. 78, ал. 1 от ГПК. Няма разлика за разноските, на осн. чл. 78, ал. 6 от ГПК в размер на **453.20лв.**, т.к. е потвърдено обжалваното решение в частта за издръжките. За първата инстанция А. А. следва да бъде осъдена да заплати на Ю. Н. допълнително разноски в размер на **още 264.00лв.**, на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК според представените доказателства за това и списък по чл. 80 от ГПК. За въззивната инстанция Ю. Н. следва да бъде осъден да заплати на А. А. разноски в размер на **390.00лв.**, на осн. чл. 78, ал. 1 от ГПК, според уважената час от исовете, като намира, че заплатеното адвокатско възнаграждение от 500.00лв. за изготвянето на отговор на насрещната жалба и защита в о.с.з. не е прекомерно, предвид действителната фактическа и правна сложност на спора. А. А. следва да бъде осъдена да заплати на Юлиан Н. разноски за въззивната инстанция в размер на **450.00лв.**, на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК, според представените доказателства за това и списък по чл. 80 от ГПК, като намира, че заплатеното адвокатско възнаграждение от 600.00лв. не е прекомерно, предвид действителната фактическа и правна сложност на спора.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 984/11.04.2022г. по гр.д. № 20213110109456 на 10-ти състав на ВРС, **в частта**, в която е определен режим на лични отношения на детето К. Ю.ов Н. ЕГН ***** с бащата Ю. К. Н. ЕГН ***** и се обжалва, както следва:

-всяка четна седмица от годината, броено от първата пълна седмица за календарната година, от 18:00ч. в петък или след учебните занятия, ако детето е втора смяна на училище, до 10:00ч. в понеделник или до началото на учебните занятия, с преспиване, като детето ще се взема от дома на майката или от учебното заведение от бащата и ще се връща в дома на майката или в учебното заведение;

-през есенната и междусрочната ваканции, всяка нечетна година от 10:00ч. в първия ден до 12:00ч. в последния ден, с преспиване, като бащата ще взема и връща детето в дома на майката;

-на рождения ден на бащата, от 10:00ч. сутринта или след учебните занятия, до 10:00ч. сутринта на следващия ден или до началото на учебните занятия, като бащата ще взема и връща детето в дома на майката;

-три пъти седмично, понеделник, вторник и четвъртък, бащата има право да провежда аудио и видео разговор с детето К. за периода от 19:00ч. до 19:30ч.,

в частта, в която Ю. К. Н. ЕГН ***** е осъден да заплаща в полза на детето К. Ю.ов Н., чрез неговата майка и законен представител А. И. А. ЕГН ***** месечна издръжка в размер на 280.00лв., считано от 28.06.2021г. с падеж всяко пето число от месеца, за който се дължи, ведно със законната лихва върху всяка забавена вноска до настъпване за изменение или прекратяване на издръжката, **в частта**, в която Ю. К. Н. ЕГН ***** е осъден да заплати в полза на детето К. Ю.ов Н., чрез неговата майка и законен представител А. И. А. ЕГН ***** издръжка за периода от 01.04.2021г. до 27.06.2021г. в размер на 812.00лв., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 28.06.2021г. до окончателното изплащане на задължението, **в частта**, в която Ю. К. Н. ЕГН ***** е осъден да заплати на ВРС сумата от **453.20лв.**, представляваща разноски за първата инстанция, на осн. чл. 78, ал. 6 от ГПК, **в частта**, в която Ю. К. Н. ЕГН ***** е осъден да заплати на А. И. А. ЕГН ***** разноски за първата инстанция в размер на **518.88лв.**, на осн. чл. 78, ал. 1 от ГПК и **в частта** в която А. И. А. ЕГН ***** е осъдена да заплати на Ю. К. Н. ЕГН ***** разноски за първата инстанция в размер на **340.00лв.**, на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОТМЕНЯ решение № 984/11.04.2022г. по гр.д. № 20213110109456 на 10-ти състав на ВРС, **в частта**, в която е дадено разрешение, заместващо съгласието на бащата Ю. К. Н. ЕГН *****, детето К. Ю.ов Н. ЕГН ***** да пътува, придружавано от своята майка А. И. А. ЕГН ***** до страните-членки на ЕС, Сърбия, Турция, Северна Македония, Великобритания, Швейцария, Албания, Босна и Херцеговина за срок до навършване на пълнолетие, на осн. чл. 127а от СК и **в частта**, в която Ю. К. Н. ЕГН ***** е осъден да заплати на А. И. А. разноски за първата инстанция за разликата **над 518.88лв.** до присъдените **902.14лв.**, на осн. чл. 78, ал. 1 от ГПК и вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ДАВА РАЗРЕШЕНИЕ, заместващо съгласието на бащата Ю. К. Н. ЕГН *****, детето К. Ю.ов Н. ЕГН ***** да пътува за срок от 15 дни през годината, придружавано от своята майка А. И. А. ЕГН ***** до страните-членки на ЕС, Сърбия, Турция, Северна Македония, Великобритания, Швейцария, Албания, Босна и Херцеговина, за срок от пет години, считано от влизане в сила на настоящото решение, по молбата на майката А. И. А. ЕГН *****, на осн. чл. 127а от СК.

ОСЪЖДА А. И. А. ЕГН ***** да заплати на Ю. К. Н. ЕГН *****, допълнително сумата от **още 264.00лв.**, представляваща разноски за първата инстанция, на

осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК.

ОСЪЖДА Ю. К. Н. ЕГН ***** да заплати на А. И. А. ЕГН ***** разноси за въззивната инстанция в размер на **390.00лв.**, на осн. чл. 78, ал. 1 от ГПК.

ОСЪЖДА А. И. А. ЕГН ***** да заплати на Ю. К. Н. ЕГН ***** разноси за въззивната инстанция в размер на **450.00лв.**, на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчване на препис на страните, при условията на чл. 280 от ГПК, с изключение на частта по иска с правно осн. чл. 127а от СК, предвид разпоредбата на чл. 280, ал. 3, т. 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____